

Reviderad konsekvensutredning avseende förslag till:

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om produktkrav på explosiva varor för civilt bruk och plastiska sprängämnen

A Allmänt

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Felaktig funktion, felaktig hantering eller obehöriga förfarande av explosiva varor kan orsaka katastrofala konsekvenser med förlust av människoliv eller stora ekonomiska skador som följd.

Därför måste explosiva varor genomgå ett lagstiftat godkännandeförfarande för att kontrollera att de uppfyller säkerhetskraven. Det är också viktigt att explosiva varor kan spåras genom distributionskedjan för att förhindra obehörig förfarande.

De föreslagna bestämmelserna i förslaget tillämpas dock inte på alla explosiva varor utan bara på explosiva varor för civilt bruk och plastiska sprängämnen. Typiska explosiva varor för civilt bruk är sprängämnen, sprängkapslar, boosterladdningar, detonerande stubiner och krut.

För explosiva varor för civilt bruk har det sedan 1995 funnits ett gemensamt godkännandeförfarande inom den Europeiska Unionen, vilket är ett resultat av EU-direktivet 93/15/EEG om harmonisering av bestämmelserna om utsläppande på marknaden och övervakning av explosiva varor för civilt bruk. Direktivets syfte är att skapa en väl fungerande inre marknad där de produkter som släpps ut på marknaden har en hög skyddsnivå och de ekonomiska aktörerna konkurrerar på lika villkor utan illojal konkurrens.

Alla explosiva varor för civilt bruk som släpps ut på marknaden efter den 5 april 2013 ska också vara märkta med individuella identitetsmärkningar. Detta är resultat av EU-direktivet 2008/43/EG om inrättandet av ett system för identifiering och spårning av explosiva varor för civilt bruk i enlighet med rådets direktiv 93/15/EEG.

Plastiska sprängämnen som tillverkas i eller importerar till Sverige efter den 1 april 2007 ska innehålla något av de föreskrivna spårämnena.

Direktivet 93/15/EEG har dock omarbetats och kommer att ersättas med det nya direktivet 2014/28/EU som ska införlivas i Sverige senast den 19 april 2016 genom bl. a. Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSBs) föreskrifter.

I samband med införlivandet av direktivet 2014/28/EU, har en översyn på de gällande MSB föreskrifterna genomförts. Det kan konstateras att föreskrifterna får en mer logisk struktur och bättre läslighet, om samtliga produktkrav ställda på explosiva varor för civilt bruk och plastiska sprängämnen samlas i en enda författning.

Därför omfattar det aktuella föreskriftsförslaget inte bara bestämmelserna i direktivet 2014/28/EU utan också övriga produktkrav i gällande MSB föreskrifterna. Med andra ord är detta regelförslag ett förslag till en ny MSB författning som innehåller alla produktkrav på explosiva varor för civilt bruk och plastiska sprängämnen.

Innehållet i förslaget kan delas upp i fyra delar.

1. Bestämmelser om att explosiva varor för civilt bruk inklusive sådana som tillverkats för tillverkarens eget syfte ska genomgå bedömning av överensstämmelse med säkerhetskraven.
2. Bestämmelser om att explosiva varor för civilt bruk ska märkas individuellt med en identitetsmärkning innan de får släppas ut på marknaden.
3. Bestämmelser om att plastiska sprängämnen ska innehålla spårämne.
4. Bestämmelser om tillverkarnas, tillverkarens representanters, importörernas och distributörernas skyldigheter i samband med tillhandhållande av explosiva varor för civilt bruk och plastiska sprängämnen på marknaden.

Samtliga bestämmelser utom en är redan gällande idag. Den enda nya bestämmelsen är att explosiva varor för civilt bruk som tillverkats för

tillverkarens eget syfte ska också genomgå bedömning av överensstämmelse med säkerhetskraven.

Bestämmelserna om identitetsmärkning på explosiva varor är en del av författningen Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2012:2) om identitetsmärkning och registrering av explosiva varor för civilt bruk. Konsekvensutredning för de bestämmelserna har redan genomförts under föreskriftsarbetet till MSBFS 2012:2 med MSB diarienummer 2012-58. Därför ingår konsekvenserna av de bestämmelserna inte i denna utredning.

Bemyndigande

MSB har bemyndigande att föreskriva

- förfarande för godkännande av explosiva varor för civilt bruk som släpps ut på marknaden enligt bemyndigandet 25 § p. 7 FBE,
- märkning av explosiva varor för civilt bruk enligt bemyndigandet 25 § p. 7 FBE,
- hur spårämne ska tillsättas i plastiska sprängämnen enligt bemyndigandet 25 § p. 7 FBE,
- ekonomiska aktörers skyldighet enligt bemyndigandet 25 § p. 7 FBE, och
- anmälda organs skyldigheter enligt 6 § förordning (2011:811) om ackreditering och teknisk kontroll,
- att explosiva varor för civilt bruk som inte släpps ut på marknaden ska genomgå godkännandeförfarande enligt 6 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Beskrivning av alternativa lösningar och effekterna om någon reglering inte kommer till stånd

Samtliga regelförslag har sina ursprung i EU rättsakter eller internationella avtal som Sverige är bunden att implementera. Det finns inget alternativ.

Berörda

Alla som tillverkar, importerar eller distribuerar explosiva varor för civilt bruk eller plastiska sprängämnen samt marknadskontrollmyndigheten MSB.

Kostnadsmässiga och andra konsekvenser av regleringen och jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Bestämmelserna om att explosiva varor för civilt bruk ska genomgå bedömning av överensstämmelse med säkerhetskraven innan de får släppas ut på marknaden och att spårämne ska tillställas i plastiska sprängämnen är redan i kraft sedan 1995 respektive 2007. Den årliga kostnaden för dessa åtgärder är ca 300 kkr. för mindre företag, ca 1 mkr. för medelstora företag och ca 3 mkr. för större företag.

Konsekvensen av den nya bestämmelsen att även explosiva varor för civilt bruk som tillverkats för tillverkarens eget syfte ska genomgå bedömning av överensstämmelse är allvarlig men kostnaderna är svåra att uppskatta. T.ex. är det mycket svårt att bedöma att i en forskning eller produktutveckling hur många prototyper eller modifieringar som behövs. Då varje prototyp eller modifiering betraktas som en ny produkt och måste genomgå en bedömning som kostar ca 150 kkr., blir kostnaden för forskning och utveckling mycket hög. En sannolik konsekvens är att det är så ekonomiskt riskfullt att driva forskning eller produktutveckling att företagen inte vågar satsa på sådant arbete.

MSB har jobbat mycket aktivt för att få till stånd en ändring på den bestämmelsen under förhandlingen av det nya direktivet, dock utan att lyckas.

På begäran från bland annat MSB har Europeiska kommissionen den 28 maj 2015 skickat ut ett tolkningsmeddelande till the Explosives Working Group, i vilken MSB ingår, som handlade just om hur tillverkarens användning för egna ändamål i artikel 5.1 i direktivet 2014/28/EU ska tolkas. Enligt detta tolkningsmeddelande ska endast sådana explosiva varor som tillverkarna avser att använda för egna ändamål med syfte att utnyttja sprängkraften, bör omfattas av kravet på CE-märkning. Sådan användning såsom för forskning, utveckling, vidarebearbetning i en ny produkt eller destruktion inte bör omfattas av kravet på CE-märkning.

En medlemsstat är inte bunden av ett tolkningsmeddelande. Detta hindrar dock inte att en medlemsstat använder sig av tolkningsmeddelandet som vägledning till hur en rättsakt ska tolkas. MSB anser Sverige bör följa kommissionens tolkning. Det innebär att den angivna nya direktivsbestämmelsen inte kommer att skapa orimliga konsekvenser i praktiken.

Överensstämmelse med Sveriges medlemskap i EU

Förslaget grundar sig i de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europiska Unionen och utgör ett strikt införlivande av EU-direktivet 2008/43/EG och 2014/28/EU. Därför står förslaget inte i strid med EU-rätten.

Tidpunkten för ikraftträdande, bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas gällande tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Det föreslagna datumet för ikraftträdande av regleringen är den 20 april 2016, vilket är det senaste datumet då direktivet 2014/28/EU ska vara införlivat och tillämpligt i Sverige.

Någon särskild informationsinsats bedöms inte behövas. Dels är största delen av förslaget ingen nyhet för företagen. Dels har branschen informerats under arbetets gång.

B Företag

Samtliga bestämmelser utom en är redan gällande idag. Den enda nya bestämmelsen är att explosiva varor för civilt bruk som tillverkats för tillverkarens eget syfte ska också genomgå bedömning av överensstämmelse med säkerhetskraven. Som beskrevs tidigare, bör denna nya bestämmelse inte orsaka orimliga konsekvenser i praktiken, då Sverige kan följa tolkningsmeddelandet från kommissionen.

Övriga bestämmelser i förslaget bedöms inte få någon effekt av betydelse för företags arbetsförutsättningar, då de redan är gällande sedan många år.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

De företag som berörs av regelförslaget är tillverkare och importörer av explosiva varor för civilt bruk och plastiska sprängämnen. I Sverige finns det rund 10 företag vars anställda varierar mellan 10 och 500 personer.

Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Administrativa bördan består av att skriva tekniska specifikationer, utfärda försäkran om överensstämmelse, arkivera dokument samt medverka med marknadskontrollmyndigheten.

Tidsåtgång bedöms motsvara en halvtids tjänst för mindre företag, en heltids tjänst för medelstora företag och tre heltids tjänster för större företag.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Ingen.

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Konkurrensförhållandena påverkas inte av förslaget, då samma regler ska tillämpas i samtliga EU/EES medlemsländerna. Konkurrenskraft mot företagen utanför EU/EES blir dock på sikt sämre, då forskning och produktutveckling inom EU/EES är betydligt dyrare.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Ingen.

Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Direktivet tar ingen särskild hänsyn till ett företags storlek. Därför har förslaget inte heller några särskilda regler för små företag. Större företag som har marknad i flera EU/EES länder har en kostnadsfördel i förhållande till de företag som endast har en lokal marknad.

C Samråd

Information om den kommande nya regleringen har gått ut till berörda företag genom branschorganisationen redan i början på föreskriftsarbetet, löpande under arbetsgången samt vid tidigare och nuvarande remiss. MSB kommer också att informera branschen vid ikraftträdandet av de nya föreskrifterna.

D Kontaktpersoner

Shulin Nie
Shulin.nie@msb.se
010 240 4211